

všem osobám, které odsouzeny byly do dne 28. října 1918 včetně pro některý z činů v tomto § uvedených, mimo jiné také pro vyhnání plodu dle §§ 144—147 tr. zák. Prominutí trestu vztahuje se podle citovaného ustanovení také na nadřizování všem činům trestným tamtéž uvedeným. Pojem »nadřizování« sluší zde vykládati ve smyslu nejširším, takže pod něj spadá i návod, pomáhání, spoluvina a účastenství dle § 5 tr. zák. a nedokonané svádění dle § 9 tr. zák. Nebylo-li pro trestné činy, uvedené v § 1 cit. nařízení, trestní řízení zahájeno, nemá býti zahájeno vůbec; bylo-li zahájeno, má býti zastaveno, nejde-li o řízení právoplatně již ukončené a obnovené k návrhu obviněného. (§ 2 cit. nařízení Národního výboru.) Nedbaje těchto předpisů zahájil nalézací soud v roce 1919 proti obžalovanému řízení pro čin, spáchaný před 28. říjnem 1918, na který vztahují se shora uvedená ustanovení o amnestii. Tím porušil soud v neprospěch obžalovaného zákon v ustanovení § 281 čís. 9 b tr. ř., neboť přehlédl, že jsou tu okolnosti, které vylučují jeho stíhání. Ač obžalovaný tohoto důvodu zmatečnosti neuplatňoval, byl rozsudek nalézacího soudu ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem shora uvedeným, po rozumu ustanovení § 290 tr. ř. z úřední moci jako zmatečný zrušen a obžalovaný dle § 259 čís. 3 z obžaloby pro tento zločin sprostěn.

Čís. 894.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pro posouzení otázky, zda jest splněna skutková podstata § 11 čís. 4 lich. zák., jest nerozhodno, zda pachatel měl k nákupu dobytka živnostenské oprávnění.

(Rozh. ze dne 26. června 1922, Kr II 515/21.)

Neivyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Uherském Hradišti ze dne 29. listopadu 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 11 čís. 4 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud spatřuje pletichářské jednání obžalovaného po rozumu § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. jednak v tom, že neměl úředního povolení k nákupu dobytka, jednak v tom, že při nákupu dvou krav přeplácel úředně stanovenou (obvyklou) cenu. Prováděje při veřejném líčení zrušovacím zmateční stížnost, vytýkal obhájce obžalovaného, že se nalézací soud nezabýval okolností, že obžalovaný nakupoval dobytek pro svého bratra, řezníka a uzenáře v M., u něhož byl zaměstnán jako řeznický pomocník. Stížnost jest v tomto směru odůvodněna. Okolnost, že obžalovaný nakupoval dobytek, aniž k tomu měl živnostenského oprávnění, jest sama o sobě pro posouzení otázky, zakládá-li jednání obžalovaného skutkovou povahu pletich po rozumu § 11 čís. 4 lich. zákona, nerozhodnou. S hlediska tohoto ustanovení jest pouze důle-

žito, vybočuje-li jednání obžalovaného, hledíc k poměrům vyvolaným válkou, za účelem docílení zisku z mezí řádného a solidního obchodování a je-li způsobilým, by jím byla cena předmětu potřeby stupňována. V tom, že obžalovaný neměl živnostenského oprávnění k nákupu dobytka, nelze tedy ještě spatřovati okolnost, dodávající jeho počínání rázu pletich. Obžalovaný udal při hlavním přeličení, že nemá vlastní legitimace k nákupu, že nosí živnostenský list bratrův. Tím byl pro nalézací soud dán podnět k tomu, by se zabýval otázkou, nakupoval-li obžalovaný dobytek pro sebe, totiž za účelem dalšího prodeje dobytka nebo výseku masa z něho, nebo pro svého bratra. Otázka ta má pro posouzení věci rozhodující význam, neboť kupoval-li obžalovaný dobytek jako pouhý nakupovač, tedy zřízenec svého bratra, bude soudu nalézacímu uvažovati, zdali taková činnost se vymyká z rámce řádného obchodování, či zda vzhledem k místním poměrům a ostatním ze spisů vycházejícím okolnostem lze činnost tu považovati za hospodářsky zbytečnou. Dojde-li soud k úsudku, že činnost ta není ani hospodářsky zbytečnou ani z rámce řádného obchodování vybočující, mohl by v tom po případě býti spatřován jeden z důvodů, že jeho jednání nezakládá skutkové povahy pletich. Kupoval-li dobytek ve vlastním jméně, bylo by důležité zjistiti, zda přiváděl maso z koupených dobytčat přímo do spotřeby či zda prodával dobytčata dále; v tomto případě vsunoval by se jako zbytečný a hospodářsky škodlivý článek do obchodu dobytčat a v činnosti jeho mohla by býti spatřována skutková povaha přečinu řetězového obchodu dle § 11 čís. 4 zák. lichevního. Ježto nalézací soud těmito okolnostmi, pro posouzení věci s právního hlediska rozhodujícími, se nezabýval, jest výrok jeho neúplným a zmatečným dle č. 5 § 281 tr. ř., a bylo proto rozsudek zrušiti a věc vrátiti nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl. Neshledá-li nalézací soud v jednání obžalovaného řetězového obchodu nebo pletich dle § 11 č. 4 zák. lichevního, bude mu uvažovati o tom, nezakládá-li jednání toto skutkové povahy přestupku dle § 9 cit. zákona. Tu musil by soud ovšem zjistiti, byla-li dotýčenými prodavači dobytka určitá cena požadována; okolnost, že snad obžalovaný přeplácel úředně stanovenou cenu nebo cenu až dosud obvyklou, přicházela by v úvahu teprve tehdy, nepožadovali-li prodavači, od nichž obžalovaný krávy koupil, určité ceny.

Čís. 895.

»Zapovězenými činy« ve smyslu § 305 tr. zák. jsou i trestné činy soukromožalobní.

(Rozh. ze dne 30. června 1922, Kr I 354/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 11. března 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 305 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost má mylně za to, že pojmu činů v zákonech zapovězených dle § 305 tr. zák. neodpovídají trestné činy, které lze stíhati jen